

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 dep.
0032 OSLO

Deres ref :
Vår ref: 14/01531-5
Saksbehandler Ragnhild Brakstad
Tlf: 71214108
E-post: post@hiMolde.no
Molde: 16.10.2014

Svar på høring om evaluering av kvoteordningen

Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk viser til brev datert 7.7.2014 angående evaluering av kvoteordningen som er sendt på høring.

Vårt hovedinntrykk er at evalueringsrapporten fra DAMVAD danner et godt utgangspunkt for å drøfte eventuelle endringer for kvoteordningen. Høgskolen har utarbeidet en høringsuttalelse som er vedlagt.

Med hilsen

Hallgeir Gammelsæter
rektor

Gerd Marit Langøy
direktør

Vedlegg: Høringsuttalelse fra Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk

Høringsuttalelse fra Høgskolen i Molde, Vitenskapelig høgskole i logistikk

Kommentarer til rapportens vurderinger og hovedkonklusjoner

En av hovedkonklusjonene til evaluatoren er at kvoteordningen har en begrenset effekt på internasjonaliseringsarbeidet ved norske universiteter og høyskoler, og at institusjonene i liten grad benytter ordningen som et strategisk virkemiddel for å nå sine mål på området. En annen hovedkonklusjon går på at kvoteordningen har større effekt på bistandsområdet enn kunnskapsområdet, at dagens ordning ikke inneholder mekanismer som ivaretar kapasitetsutvikling ved institusjonene eller behovet for kvalifisert arbeidskraft i landene og at det er få synergier mellom kvoteordningen og andre samarbeidsprogrammer på det bistandspolitiske området.

HiMolde kan ikke si seg enige i mange av disse hovedkonklusjonene. Vi mener at kvoteordningen har hatt og fortsatt har en klar selvstendig og også betydelig effekt på internasjonaliseringsarbeidet ved norske universiteter og høyskoler og at mange norske læresteder også har benyttet ordningen som et strategisk virkemiddel i tråd med retningslinjene i gjeldende rundskriv fra KD, egne internasjonale handlingsplaner og i nært samarbeid med partnerinstitusjoner i kvotelandene. Ved HiMolde gjelder dette både mot samarbeidsinstitusjoner i Sør og i Øst, hvor vi har rekruttert alle våre kvotestudenter i et nært og åpent/ transparent samarbeid. I søknadene til kvotestudentene, har vi allerede stilt krav om anbefalingsbrev fra våre samarbeidsinstitusjoner som viser relevansen av våre studieprogrammer for kapasitetsbygging ved hjemmeinstitusjonen. I årsrapportene under kvoteordningen til SIU i Espresso har vi helt tilbake til 2007 belyst klare synergieffekter mellom kvoteordningen og andre internasjonaliseringsprogrammer vi har deltatt i på institusjonsnivå som NOMA, Eurasiaprogrammet og Samarbeidsprogrammet med Russland.

Evalueringsrapporten viser at de fleste kvotestudenter har avlagt hele grader på master- og ph.d.-nivå ved de norske læresteder, men at kvoteordningen alene har resultert i få nye joint-degrees og sandwichprogrammer. Rapporten konkluderer bl.a. på denne bakgrunn med at kvoteordningen har hatt en liten selvstendig effekt på internasjonalisering. Det som imidlertid ikke måles, er hvilken selvstendig effekt uteksaminering av et stort antall master- og ph.d.-kandidater helt tilbake til midten av 1990-tallet, der mange nå er tilbake i sentrale undervisningsstillinger i hjemlandet, har betydd for samarbeidsinstitusjonenes evne til å bygge opp nye studieprogrammer innen relevante fagområder ved hjemmeinstitusjonene, helt uavhengig av studieprogrammer finansiert under tidligere Noradstipendiatorordningen/ NOMA/ NORHED og NUFU programmene.

Ved mange samarbeidsinstitusjoner i Afrika Sør for Sahara sitter nå mange tidligere ph.d.-kvotestudenter i ledende stillinger som instituttledere, fakultetsdirektører og/ eller i sentrale undervisningsstillinger. Dette gjelder også ved mange samarbeidsinstitusjoner i Asia. Mange av disse har vesentlig bidratt til å etablere master- og/ eller doktorgradsprogrammer ved sine respektive institutter innen fagområder som tidligere var relativt nye, mangelfullt utbygde som følge av manglende ressurser eller p.g.a. av at andelen som har doktorgrad i staben tidligere har vært for lav til at nye studieprogrammer på master- og ph.d.-nivå kunne etableres. Mange av disse tidligere ph.d.-kvotestudentene har også bidratt til å styrke forskningskapasiteten ved hjemmeinstitusjonene og det er også mange eksempler på felles publikasjoner mellom tidligere ph.d.-kvotestudenter og deres hovedveiledere og andre forskere ved de norske lærestedene.

Før SIU innførte felles online rapporteringssystem i Espresso etter 2007, rapporterte ikke de norske lærestedene inn titlene på alle masteroppgaver og ph.d.-avhandlinger som kvotestudentene har avlagt. Dette har gjort det vanskelig å systematisere den store samlede produksjon som kvotestudentene har stått for tilbake til midten av 1990-tallet og hvor mange av disse arbeidene som har hatt direkte tematisk relevans for studentenes hjemmeinstitusjoner/ land. Evalueringsrapporten belyser ikke denne store samlede produksjonen av masteroppgaver og ph.d.-avhandlinger, men retter i stedet fokus mot å samle inn helt ny statistikk over fellespublikasjoner mellom norske forskere og studenter fra kvoteland de siste årene. Dette er etter vår mening en svakhet ved rapporten som medfører at den selvstendige effekten av kvoteordningen på kunnskaps-/ internasjonaliseringsområdet framstår som langt svakere enn den i virkeligheten er. Mange kvotestudenter har gjennomført feltarbeid i hjemlandet for å samle inn data i forbindelse med sine master- og ph.d.-oppgaver, der temaene for oppgavene har vært svært relevante for hjemlandene og hjemmeinstitusjonene. Disse feltarbeid er også viktige sandwichkomponenter i de studieprogrammer kvotestudentene følger som en integrert del av hele grader. Mange kvotestudenter har også skrevet masteroppgave sammen med en norsk student eller en annen internasjonal student. Et slikt samarbeid dokumenterer også en selvstendig internasjonaliseringseffekt av kvoteordningen som kommer norske studenter til gode og viser kvotestudentenes betydning for mangfold på campus.

Synergieffektene når det gjelder NUFU programmet og utdanning av ph.d.-kvotestudenter har vært sterke og komplementerende ved mange av de største lærestedene. Ikke bare ved at kvoteordningen har vært et viktig supplement til NUFU prosjektene, slik det framstilles i rapporten. For studentmobilitet på ph.d.-nivå, har det mer vært regelen at hovedfinansieringen for å avlegge hele grader har kommet under kvoteordningen/KDs studieplassfinansiering, noen ganger med en relativt begrenset tilleggsfinansiering dekket av NUFU prosjektene. Ved mange internasjonale masterprogrammer ved de norske universitetene, har tidligere Noradstipendiater og NOMA studenter på sandwichopphold studert i samme klasse som kvotestudenter fra samme hjemmeinstitusjon, som oftest også sammen med selvfinansierte internasjonale studenter og norske studenter. Vi mener derfor at det finnes mange gode eksempler både ved de største norske lærestedene og ved mindre institusjoner på svært positive synergieffekter og at kvoteordningen som studentmobilitetsprogram også har fått økende betydning for å opprettholde eksisterende samarbeid med partnerinstitusjoner i Sør etter at både NOMA og NUFU programmene ble faset ut og langt færre norske institusjoner nå deltar i det nye NORHED programmet. Dette gjelder ikke kun ved små norske læresteder, men også ved norske universiteter med få tildelte NORHED prosjekter og ved mange fagmiljøer som ikke omfattes av NORHED samarbeid.

I kraft av sin større bredde, størrelse målt i antall kvoteplasser (1100) og i et langt større budsjett for studentmobilitet, sammenlignet med antall stipendplasser under tidligere Norad stipendiatorordningen og NOMA programmet, har kvoteordningen heller aldri vært kun et supplement til disse Noradfinansierte programmer. Det finnes mange gode eksempler, der tidligere ph.d.-kvotestudenter, tilbake ved sine hjemmeinstitusjoner, på et langt senere tidspunkt har blitt koordinatorene for NOMA/ NORHED prosjekter i Sør. Ofte har disse utviklet sitt samarbeid med tidligere hovedveiledere videre etter endt ph.d.-utdanning i Norge, noe som har resultert i felles prosjektsøknader under NOMA/ NORHED. Mange NORHED prosjekter hadde trolig ikke sett dagens lys, uten at de har vært initiert av tidligere ph.d.-kvotestudenter som i dag sitter i sentrale undervisningsstillinger. Et godt eksempel her er det tidligere MASTMO programmet under NOMA mellom School of Mathematical and Statistical Sciences, Hawassa University (HU) og Institutt for matematiske fag ved NTNU og nåværende NORHED prosjekt på ph.d.-nivå mellom HU, NTNU, UiO og HiMolde, hvor koordinatoren Sør for begge prosjektene, er en tidligere ph.d.-kvotestudent utdannet ved Institutt for matematiske fag, NTNU og tidligere

hovedveileder ved NTNU er koordinator Nord. De ovenfor nevnte forhold viser klart eksempler på synergier mellom ulike finansieringsprogrammer på bistandsområdet og en selvstendig effekt av kvoteordningen i en senere utvikling av nye studieprogrammer ved hjemmeinstitusjonene som etter vår mening ikke vektlegges godt nok i evalueringsrapporten.

Sterkere konsentrasjon på utvalgte land – land i Sør, Øst og BRIKS landene

Evalueringsgruppen foreslår en sterkere konsentrasjon av land mer i tråd med Norges øvrige satsningsområder når det gjelder internasjonalisering og bistand enn dagens landsliste som tar utgangspunkt i OECDs DAC liste. HiMolde er enig i en slik reduksjon i antall land. Samtidig mener vi at den nye landslisten ikke bør konsentreres i alt for stor grad ved å begrenses til kun å omfatte Norges hovedsamarbeidsland i Sør, de Palestinske områdene og alle eller noen utvalgte BRIKS land (jfr. Punkt 1.1.2 b). Det er særdeles viktig å bevare de norske lærestedenes eksisterende internasjonale nettverk og samarbeidsrelasjoner som over flere år har vært vellykket.

Flere norske læresteder er eller har vært inne i et omfattende og flerårig samarbeid både under kvoteordningen, NOMA og NUFU programmene med noen land i Vest-Afrika og i Nord-Afrika som ikke er hovedsamarbeidsland. Et godt eksempel er Ghana i Vest-Afrika med røtter for norsk bistand helt tilbake til 1960- og 70-årene, der flere norske universiteter har inngått samarbeidsavtaler og langvarig samarbeid og har vært inne i flere NUFU prosjekter fra midten av 1990-tallet. Et stort antall kvotestudenter fra Ghana har studert ved læresteder i Norge på master- og Ph.d. nivå.

HiMolde har gjennom flere år vært inne i et multilateralt NOMA samarbeid med University of Dar es Salaam, Tanzania og Arab Academy for Science, Technology and Maritime Transport (AASTMT) i Egypt og det er oppnådd gode synergieffekter med rekruttering av kvotestudenter blant ansatte i undervisningsstillinger ved disse institusjonene til MSc in Logistics og PhD in Logistics de siste årene, der alle uteksaminerte har returnert til hjemmeinstitusjonen/ hjemlandet etter endt utdanning. NORAD har også vært inne med midler i forbindelse med finansiering av en kvinnelig ansatt fra AASTMT for å avlegge PhD in Logistics ved HiMolde. I lys av den økonomiske utvikling og demokratiseringsprosessen i flere land i regionen i Nord-Afrika, der Egypt har en sentral posisjon, håper vi at vi som institusjon kan fortsette å samarbeide med AASTMT om kapasitetsoppbygging under kvoteordningen. Landene i denne regionen står overfor store logistikkutfordringer og det er viktig at vi som institusjon fortsatt kan være med å bidra til kompetanseoppbygging innen dette fagområdet.

Norske læresteder har også lange tradisjoner når det gjelder samarbeid med land i det sørlige Afrika som Zimbabwe, Botswana og Sør-Afrika som i dag ikke er land identifisert som prioriteringsland for langvarig bilateralt samarbeid med Norge, f.eks. under NORHED. Selv om noen land i denne regionen har voksende økonomier, står de fortsatt overfor store utfordringer når det gjelder underprivilegerte grupper/fattigdomsproblematikk som følge av tidligere apartheid, skjevfordeling og undertrykking av den svarte befolkningen. HiMolde har inngått et mangeårig samarbeid med North-West University i Sør-Afrika, der vi tidligere har hatt mange kvotestudenter på sandwichopphold som del av mastergrad i hjemlandet og også vitenskapelig ansatte på friår. Vi ønsker å videreføre samarbeidet med denne institusjonen og håper derfor at Sør-Afrika fortsatt blir med på den nye landslisten.

I Asia har vi benyttet våre kvoteplasser kun til 3 partnerinstitusjoner; Purbanchal University i Nepal (hovedsamarbeidsland for norsk bistand), Bahauddin Zakariya University (BZU), Pakistan (hovedsamarbeidsland for norsk bistand) og Suzhou University of Science and Technology i Kina

(BRIKS land). Andre aktuelle kvoteland for oss i tiden framover kan være Indonesia, India og Vietnam.

Når det gjelder kvote Øst, benytter vi for tiden alle våre kvoteplasser til sterke kandidater fra våre samarbeidsinstitusjoner i Russland, etter at Hviterussland ble tatt ut av ordningen. Mange av våre tidligere uteksaminerte MSc in Logistics studenter fra Hviterussland, er i dag ansatt i stipendiatstillinger for å avlegge en PhD in Logistics. HiMolde har fått tildelt prosjektmidler under Samarbeidsprogrammet med Russland for å utvikle en joint mastergrad innen petroleumslogistikk med oppstart i 2015. Vi har allerede oppnådd gode synergieffekter i rekrutteringen av kvotestudenter og studenter finansiert under Samarbeidsprogrammet med Russland til MSc in Logistics høsten 2014. Vi ønsker derfor at Russland fortsatt skal være ett av BRIKS landene som omfattes av kvoteordningen.

Tilbakemelding på evalueringsrapportens øvrige forslag til endringer/ særskilte problemstillinger

- HiMolde støtter forslaget om et styrket mandat til SIU rundt den finansielle siden av kvoteordningen, ved at kvoteordningen tas ut av Statens Lånekasse for Utdanning, overføres til SIU og der utbetalingen til studentene omgjøres fra en låne- og stipendordning til en stipendordning. En slik omlegging vil innebære økte administrative kostnader med forvaltningen av utbetaling av stipend ved de norske lærestedene. Det bør derfor legges inn noen ekstra midler til administrativ forvaltning av utbetaling av stipend og oppfølging ved de norske lærestedene og til å utvikle kvoteordningen mer i retning av et partnerskapsprogram. Samtidig mener vi at mange av Lånekassens forskrifter som i dag omfatter kvotestudentene kan videreføres i en ny stipendordning.
- Vi er enige i evalueringsgruppens forslag om at stipend under kvoteordningen bør begrenses til kandidater fra formelle samarbeidspartnere og at det konkrete innholdet i samarbeidsavtaler kvalitetssikres og etterprøves på en bedre måte enn i dag (Jfr. Punkt 1.2.3).
- Vi støtter også et arbeid med å finne fram til gode mekanismer for å øke kvotestudentenes retur til hjemmeinstitusjonen/ hjemlandet etter endt utdanning i Norge og ser at dette i økende grad kan bli nødvendig hvis ordningen legges om til et stipendprogram. Ett virkemiddel kan være inngåelse av bindende kontrakter slik evaluators foreslår. De fleste av våre kvotestudenter i undervisningsstillinger i Sør har allerede i dag undertegnet kontrakter om retur etter endt utdanning med sine hjemmeinstitusjoner. Vi har gode erfaringer med at rekrutteringen av ansatte i undervisningsstillinger ved samarbeidsinstitusjoner, som f.eks. teaching assistants, lecturers, øker sjansene for retur til hjemmeinstitusjonene i Sør, framfor rekruttering av studenter på bachelor- eller masternivå. Vi er heller ikke fremmed for at en viss andel av kvotestipendene kan reserveres kvalifiserte kvinner fra samarbeidsinstitusjonene, så fram at dette ikke hindrer de norske lærestedene i å fylle alle sine tildelte kvoteplasser (Jfr. Punkt 1.2.3).
- Vi er positive til forslaget om å avsette en del midler for å dekke overhead for ph.d.-kvotestudenter. De norske lærestedene fremmet ønske om slike midler ved forrige evaluering av kvoteordningen i 2001. Å opprettholde ph.d.-andelen av kvoteordningen er viktig ut fra behovet for kapasitetsbygging på dette nivået, særlig ved samarbeidsinstitusjoner i Sør. Forbedringer i de økonomiske rammevilkårene for ph.d.-

kvotestudentene, vil ved mange norske læresteder være en forutsetning for å ta opp flere ph.d.-kvotestudenter, slik evaluator også beskriver (Jfr. Punktene 1.2.2 og 1.2.3).

- Vi støtter forslaget om at kvoteordningen i større grad enn i dag bør omlegges til et partnerskapsprogram, men ønsker at konsentrasjonen på relevante studieprogrammer, tematiske fagområder og deltakende institusjoner ikke begrenses i så stor grad som under NORHED programmet fra KDs, Norads og SIUs side. Det er viktig at lærestedene får anledning til å videreutvikle sine internasjonale nettverk i et nært samarbeid med samarbeidspartnere i både Sør og Øst i tråd med sine egne internasjonale handlingsplaner og at også de statlige og vitenskapelige høyskolene fortsatt får ta aktiv del i kvoteordningen (Jfr. Punktene 1.1.2 a, 1.2.1. og 1.2.2.).
- Kvoteordningen bør fortsatt være et program med stor fleksibilitet, der lærestedene har muligheter til å overføre tildelte kvoteplasser mellom de relevante studieprogrammer de ønsker å tilby, uten for sterk ytre styring fra SIU, KD eller Norad. Vi ønsker derfor ikke at de norske lærestedenes deltakelse under kvoteordningen skal formelt relateres direkte til pågående NORHED prosjekter eller at kvoteordningen bindes opp mot NFR finansierte forskningsprosjekter på en mer formalisert måte tilsvarende UTFORSK. Kvoteordningen bør fortsatt være et selvstendig program, der partnerinstitusjonene samtidig forsøker å oppnå best mulig synergieffekter med andre internasjonaliseringsprogrammer (Jfr. Punktene 1.1.2.a og 1.2.4).
- Vi mener at de norske lærestedene fortsatt skal ha hovedansvaret for rekruttering og opptak av kvotestudentene og at utlysningen av stipend skal skje gjennom en åpen utlysning ved de norske lærestedene som i dag. Dette for å kvalitetssikre opptaket i tråd med gjeldende norske opptaksforskrifter og regelverk, men også for å hindre korrupsjon og diskriminering i utvelgelsen av kandidatene ved partnerinstitusjonene i Sør og Øst, samt sikre deltakelse av kvinner. Rekrutteringen av kvotestudentene bør imidlertid som i dag skje i nært samråd med partnerinstitusjonene, ved at for eksempel anbefalingsbrev legges ved søknadene. Kontaktpersoner ved partnerinstitusjonene kan også i større grad enn i dag bidra til å systematisere sitt informasjonsarbeid om mulighetene under kvoteordningen og kanskje også forbedre arbeidet med å identifisere godt kvalifiserte kandidater blant sine ansatte/ studenter. Innenfor partnerskapet, kan også partene i et nært samarbeid utarbeide "staff development plans" for rekruttering av kvotestudenter over et lengre tidsperspektiv som på en bedre måte både ivaretar og synliggjør hjemmeinstitusjonenes behov for forutsigbarhet i rekrutteringen og behovet for kapasitetsbygging (Jfr. Punkt 1.2.3).
- Vi er likevel positive til at de norske lærestedene i større grad enn i dag må dokumentere relevans av de aktuelle studieprogrammer og enkeltemner som tilbys kvotestudentene i forhold til behovene ved samarbeidsinstitusjoner i Sør og Øst. Vi vil likevel anbefale en god balanse mellom hvilke studieprogrammer de norske lærestedene er i stand til og selv ønsker å tilby (tilbudssiden) og relevansen/ behovet ved samarbeidsinstitusjonene (mottakerbehov) (Jfr. Punkt 1.2.3).
- Vi ønsker heller ikke en utvikling mot joint degrees/ sandwichprogrammer som et formelt krav for å kunne søke midler under kvoteordningen, men heller at slike programmer skal være en av flere muligheter under ordningen. Sandwichprogrammer forutsetter ofte at samarbeidspartnerne allerede har etablert master- eller ph.d.-programmer hvor kvotestudentene kan formelt opptas ved hjemmeinstitusjonen, før de avlegger et

studieopphold innen samme fagområde i Norge. De fleste samarbeidspartnere i Sør og Øst har ikke bygd opp egne studieprogrammer innen et viktig fagområde som logistikk, selv om behovet for kapasitetsoppbygging innen dette fagområde er svært stort. Vi ønsker derfor at kvotestudentene fortsatt må gis anledning til å avlegge hele grader ved de norske lærestedene, der det samtidig er mulig å bygge inn sandwichkomponenter som feltarbeid eller enkeltemner i hjemlandet. Fellesgrader som joint degrees er svært ressurskrevende å etablere ved samarbeidsinstitusjoner i Sør og Øst på masternivå og enda vanskeligere på ph.d.-nivå.

Ett absolutt krav om fellesgrad/ sandwich programmer for å kunne delta i kvoteordningen, vil medføre at mange mindre norske læresteder faller ut. Dette er ikke en utvikling vi ønsker. Vi har mer tro på å øke fleksibiliteten med utgangspunkt i dagens regelverk for kvoteordningen, ved at det også blir mulig å rekruttere kvotestudenter for kortere sandwichopphold i ett semester, sammenlignet med dagens regelverk som forutsetter at studieprogrammer som tilbys kvotestudenter må ha en varighet på minimum 1 år. Økte muligheter for studieopphold av kortere varighet, vil kunne gjøre det langt lettere å rekruttere kvotestudenter for å avlegge en masteroppgave eller annet prosjektarbeid, eventuelt i en kombinasjon med relevante emner, som del av en master- eller ph.d.-grad ved hjemmeinstitusjonen. Som evaluator nevner, vil dette forutsette at regelverket for reisestøtte under kvoteordningen justeres i forhold til nye muligheter for kortere studieopphold (Jfr. Punktene 1.1.2 c, 1.2.1, 1.2.2 og 1.2.3).

- Vi mener at det fortsatt bør være de norske lærestedene som fremmer søknader om midler under kvoteordningen til SIU og at det ikke er nødvendig å fremme søknadene sammen med partnerinstitusjonene på samme måte som under NORHED. Vi tror heller på en god dialog og nært samarbeid med våre samarbeidsinstitusjoner rundt rekruttering og utvelgelse av kvotestudenter og også i utviklingen av andre samarbeidsaktiviteter som kan inngå i et tettere partnerskap (Jfr. Punkt 1.2.3).
- Selv om vi mener at hovedfinansieringen under kvoteordningen fortsatt bør gå til å finansiere stipend til kvotestudentene, støtter vi evaluators forslag om å avsette en egen pott for å understøtte andre samarbeidsaktiviteter. Slike samarbeidsaktiviteter kan være ekstra midler for å planlegge og etablere joint-degrees/ sandwichprogrammer, stimulere til økt grad av feltarbeids- og andre sandwichkomponenter innenfor eksisterende hele grader, tilleggsmidler til dekning av overhead for ph.d.-kvotestudenter, noen midler til administrasjon av stipendutbetaling og andre samarbeidsaktiviteter ved samarbeidsinstitusjonene, samt noen midler til besøksreiser for deltakende institusjoner begge veier (Jfr. Punkt 1.1.2.c).
- Vi tror at en partnerskapsmodell som omfatter flere samarbeidsaktiviteter vil være et bedre virkemiddel for økt utdanningssamarbeid med voksende økonomier når det gjelder BRIKS-landene enn dagens ordning. Vi mener at alle BRIKS land kan ta del i kvoteordningen, inkludert India og Sør Afrika (Jfr. Punkt 1.1.2 b). En større nasjonal koordinering av midler som ligger under kvoteordningen for BRIKS landene og midler som ligger under andre internasjonaliseringsprogrammer som UTFORSK og Samarbeidsprogrammet med Russland, vil i større grad enn tidligere aktualiseres hvis kvoteordningen endres til å bli et partnerskapsprogram (Jfr. Punktene 1.1.2 a, 3 a og 3 b).
- HiMolde ser ingen motsetninger mellom vårt øvrige internasjonaliseringsarbeid og samarbeid med utviklingslandene/ det å benytte kvoteordningen til å bidra til utvikling og

fattigdomsreduksjon. Tvert imot ser vi mange muligheter for synergier mellom disse målsettingene. Vårt samarbeid mot landene i Sør er allerede en integrert del av institusjonens mål/ strategier på internasjonaliseringsområdet. Et godt eksempel er det flerårige samarbeid vi har utviklet med utveksling av sykepleiestudenter til Hawassa University, Etiopia innen fagområdet global helse, mødre/ barn, HIV/AIDS/ malaria, der også faglærersamarbeid begge veier inngår (Jfr. Punktene 1.2.5 og 1.2.6).